

רוח צפון מנשבת מחצי הלילה עד הבקר. ותאנא, תלת מאה אלפין רוחין ועלעולין אתיין עמיה, והוא קשה מבלהון לכולא. וטב לבני מרעין, מסגיאות קרירותא לחמימותא סגיא די בהון.

רוח צפון מנשבת מחצי הלילה עד הבקר. ולמדנו, שלש מאות אלף רוחות וסערות באים עמה, והיא קשה מכלם לכל, וטוב לחולים מרב הקר שלהם, בעבור החם הרב שבהם.

ותאנא, אמר רבי שמעון בן יוחאי ביה שענתא, נפק קודשא בריה הוא מאינון עלמין סגיאי דכסיף בהו, ואתי לאשתעשעא עם צדיקיא בגנתא דעדן, וקל פרוזא פריז קדמוהי, ואמר, (שה"ש ד טז) עורי צפון ובואי תימן. פלומר עורי רוח צפון, ואיתער למיתי לעלמא ולאפחא בבוסמיא דעדן. הדיא הוא דכתיב, הפיחי גני יזלו בשמי.

ולמדנו, אמר רבי שמעון בן יוחאי, באותה שעה יוצא הקדוש ברוך הוא מאותם עלמות רבים שפוסף בהם, וכא להשתעשע עם הצדיקים בגן עדן, וקול הפרוז מכריז לפניו ואומר: עורי צפון ובואי תימן. פלומר, עורי רוח צפון והתעורי לבא לעולם ולהפיח בפשמים של העדן. זהו שכתוב (שיר ד) הפיחי גני יזלו בשמי.

ותאנא בזמן שרוח צפון מנשבת בחצי הלילה, והקדוש ברוך הוא נכנס בגן עדן, כל הפשמים, וכל האילנות שבגן עדן, עולים ריחם, ומזמרים לפניו. דכתיב, (דה"א טז) אז ירננו עצי היער מלפני ה'. אמר רבי שמעון האי יער, כמה דאת אמר (שה"ש ח א) אכלתי יערי עם דבשי.

שלמדנו, בזמן שרוח צפון מנשבת בחצי הלילה והקדוש ברוך הוא נכנס בגן עדן, כל הפשמים וכל האילנות שבגן עדן עולים ריחם ומזמרים לפניו, שכתוב אז ירננו עצי היער מלפני ה'. אמר רבי שמעון, היער הזה, כמו שנאמר (שם ח) אכלתי יערי עם דבשי.

וכר הצדיקים כלם נהנין מזיו אספקלריא של מעלה, וניזונין ממנו, ומזמרין לפני יוצרם בגן עדן. זהו שכתוב (שם ד) יבא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו. אמר רבי מנחם, מה זה יאכל? היעלה על דעתך שהקדוש ברוך הוא יאכל? לא כן! אלא כמי שאומר, יבא שליט הבית - ויאכל האורת. כן כתוב יבא דודי לגנו, פלומר, כשיבא דודי לגנו, יאכל הממתין לו, ואיזהו פרי מגדיו? הם הצדיקים, שהם פרי מגדיו של הקדוש ברוך הוא.

וכר הצדיקים כלם נהנין מזיו אספקלריא של מעלה וניזונין ממנו, ומזמרין לפני יוצרם בגן עדן. זהו שכתוב (שם ד) יבא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו. אמר רבי מנחם, מה זה יאכל? היעלה על דעתך שהקדוש ברוך הוא יאכל? לא כן! אלא כמי שאומר, יבא שליט הבית - ויאכל האורת. כן כתוב יבא דודי לגנו, פלומר, כשיבא דודי לגנו, יאכל הממתין לו, ואיזהו פרי מגדיו? הם הצדיקים, שהם פרי מגדיו של הקדוש ברוך הוא.

תנו רבנן, פשמתחיל רוח צפון לנשב, כל השמים, וכל הרקיעים, וחיית הקדש, והאופנים, וכל צבא השמים,

שנו רבותינו, פשמתחילה רוח צפון לנשב, כל השמים וכל הרקיעים וחיית הקדש והאופנים

וכל צבא השמים, כלם
מזדעזעים ומתחלחלים, ופוצחים
רנה ושכחה, למי שאמר והיה העולם,
עד שנכנס עם הצדיקים בגן עדן, וזהו
בחצות הלילה.

אמר רב יהודה אמר רב, מי
שנשמה קדושה יש בו, ושומע
קול התרנגול קורא בחצות
הלילה, שאמר רב יהודה,
בחצות הלילה, כשנכנס הקדוש
ברוך הוא בגן עדן, זיק של איש
יוצא מבין גלגלי החיות והולך
בכל העולם ונוגע תחת פני
התרנגול, ובאותה השעה,
ביראה מקיש את כנפיו זו עם
זו וקורא, וזהו בחצות הלילה.
וכי שיש לו השכל בלבו
ויתעורר ויקום להתעסק בתורה,
הולך קולו ונשמע בגן עדן,
ומקשיב הקדוש ברוך הוא,
והצדיקים אומרים לו: רבון
העולם, מי הוא זה? והוא משיב
ואומר: פלוני והנשמה הקדושה
שיש בו עוסק בתורה, הקשיבו
לכם, שנה נוח לפניי מכל שירה
ותשפחת שאומרים למעלה.

זהו שכתוב (שם) היושבת בגנים.
כלומר, נשמה קדושה שאת
יושבת בעולם ההוא בין גנות
וטנוף, ואת עוסקת בתורה -
בשעה הזו החברים מקשיבים
לקולך, שהוא ערב. והואיל וכן,
השמיעי והרימי קולך בתורתך,
ואתן לך שכר חסד בעולם הבא.
אמר רבי תנחום, בא וראה, דוד
היה מפיר אותה השעה,
ששנינו, כנור היה תלוי למעלה
ממטתו של דוד, וכשהיה חצות
הלילה, רוח צפונית באה
ומנשבת בו, ומיד היה קם
ומתגבר בשירות ותשבחות,
שכתוב (תהלים נז) עזרה כבודי
עזרה הנבל וכנור אעירה שחר.

כלם מזדעזעים ומתחלחלים, ופוצחים רנה
ושכחה, למי שאמר והיה העולם, עד שנכנס
עם הצדיקים בגן עדן, וזהו בחצות הלילה.

אמר רב יהודה אמר רב, האי מאן דנשמתא
קדישא אית ביה, ושמע קל תרנגולא קרי
בפלגות ליליא, דאמר רב יהודה אמר רב,
בפלגות ליליא, כד עייל קודשא בריך הוא
בגנתא דעדן, זיקא דאשא נפיק מבין גלגלי
חיותא, ואזיל בכל עלמא, ונוגע תחות גדפוהי
דתרנגולא, ובההיא שעתא, בדחילו מקיש
גדפוי דא עם דא, וקארי, ודא הוא בפלגות
ליליא.

ומאן דאית ליה סוכלתנו בלבוי, ויתער ויקום
לאתעסקא באורייתא, אזיל קליה
ואשתמע בגנתא דעדן, ואצית קודשא בריך
הוא. וצדיקיא אמרין ליה, מארי עלמא. מאן
הוא דא. והוא אתיב ואמר פלניא, ונשמתא
קדישא דאית ביה, לעי באורייתא, אציתו
פולכו, דהאי ניחא קדמאי, מפל שירתא
ותושבחתא, דאמרין לעילא.

הדא הוא דכתיב, (שה"ש ח יג) היושבת בגנים.
כלומר, נשמתא קדישא דאת יתבא
בההוא עלמא, בין גנותא וטנופא, ואת עסקת
באורייתא. בשעתא דא, חברים מקשיבים
לקולך, שהוא ערב. והואיל וכן, השמיעי
והרימי קולך בתורתך, ואתן לך שכר חסד
בעולם הבא.

אמר רבי תנחום, בא וראה, דוד הוה ידע ההיא
שעתא. דתנו, כנור היה תלוי למעלה
ממטתו של דוד, וכשהיה חצות לילה, רוח
צפונית באה ומנשבת בו, ומיד היה קם ומתגבר
בשירות ותשבחות. דכתיב (תהלים נז ט) עזרה כבודי
עזרה הנבל וכנור אעירה שחר.

אמר רבי זירא, מנא לן דרוח צפונית מנשבת
בכנור. אמר רבי יצחק, מהכא, כתיב
הכא עורה כבודי, וכתוב שם עורי צפון. מה
צפון. מה להלן צפון, אף כאן צפון. והו
צייתין ליה בכל ליליא, קודשא בריך הוא,
וכל צדיקיא די בגנתא דעדן, וזה הוא פחצי
הלילה.

שנו רבותינו, עשה הקדוש ברוך
הוא גן עדן למטה בארץ, והוא
מכון כנגד פסא הכבוד, ופרכת,
הקרח הנורא. ולמדנו מקום ידוע
יש עליו אשר לא שלטה בו עין
נביא לראות לא במחזה ולא
במראה, ועדן שמו, שפתוב (ישעיה
טו) עין לא ראתה אלהים זולתך.
ואמר רבי שמעון, מאותו עדן
שלמעה, ממנו נזון אותו הגן
שלמטה הימנו, ומתדשנים משם
כל האילנות וכל היבולים וכל
הצמחים שבגן.

ואמר רבי שמעון, שלש פעמים
בכל יום מנטף אותו עדן שלמטה
מעל הגן מפל הריחות הטובים
והזוהרים העליונים והנאות
וכסופים, ומקריח שהוא והפסוף
וההנאה שיורד עליו, נזון ממנו
כל העולם.

ולמדנו, אמר רבי שמעון,
כשאמר הקדוש ברוך הוא תדשא
הארץ דשא, מיד הצמיחה הארץ
כל היבולים וכל הדשאים וכל
האילנות שבגן עדן בתחלה,
ואחר כך הצמיחה לכל העולם.
ואמר רבי יהודה, הארץ הצמיחה
לכל העולם, והקדוש ברוך הוא
הצמיח את הגן עדן, זהו שפתוב
(בראשית ב. ח) ויטע ה' אלהים גן
בעדן מקדם.

אמר רבי שמעון, הארץ הצמיחה
הפל, והקדוש ברוך הוא בבר את
פל המעה מהם ושתל אותם בגן

אמר רבי זירא, מנא לן דרוח צפונית מנשבת
בכנור. אמר רבי יצחק, מהכא, כתיב
הכא עורה כבודי, וכתוב הָתָם (שה"ש ד טו) עורי
צפון. מה להלן צפון, אף כאן צפון. והו
צייתין ליה בכל ליליא, קודשא בריך הוא,
וכל צדיקיא די בגנתא דעדן, וזה הוא פחצי
הלילה.

תנו רבנן, עשה הקדוש ברוך הוא גן עדן
למטה בארץ, והוא מכיון פנגד פסא
הכבוד, ופרוכת, הקרח הנורא. ותאנא, מקום
ידוע יש עליו, אשר לא שלטה בו עין נביא
לראות, לא במחזה, ולא במראה, ועדן שמו,
(דף יח ע"א) דכתיב (ישעיה סד ג) עין לא ראתה אלהים
זולתך.

ואמר רבי שמעון, מאותו עדן שלמעה, ממנו
נזון אותו הגן שלמטה הימנו,
ומתדשנים משם כל האילנות וכל היבולים,
וכל הצמחים שבגן.

ואמר רבי שמעון, שלשה פעמים בכל יום,
מנטף אותו עדן שלמעה מעל הגן,
מפל ריחין טבין, וזהרין עלאין, והנאות
וכסופין, ומההוא ריחא וכסופא והנאות
דנחית עלוהי, מתזן פל עלמא מיניה.

ותאנא, אמר רבי שמעון כשאמר הקדוש
ברוך הוא תדשא הארץ דשא, מיד
הצמיחה הארץ פל יבולין, וכל דשאים, וכל
אילנות שבגן עדן בתחלה. ואחר כך הצמיחה
לכל העולם. ואמר רבי יהודה, הארץ הצמיחה
לכל העולם, והקדוש ברוך הוא הצמיח לגן
עדן. הדא הוא דכתיב, ויטע ה' אלהים גן
בעדן מקדם.

אמר רבי שמעון, הארץ הצמיחה הפל,
וקודשא בריך הוא בירר פל דמעלי מנייהו, ושתלן בגן עדן. וממה